

(Nešto o pjevanju).

Narodno pjevanje gubi se žalibož sve to više kao što posuda tako i ovih podučarskih stranah. Zato se pako tim bolje širi umjetno pjevanje, ali više u drugih stranah naše domovine nego li kod nas. Kako stojimo u tom pogledu u ovih stranah? Žalibož ne onako, kako bi to moralo biti. A koji je tomu uzrok?

Po našem mnenju najviše škola. Škola bo je ono vriele, iz kojeg mora, da izviru svako dobro i plemenito djelo. Nu, slabo nade mogasmo do pred nekoliko godina u škole postavljati.

Ta kako da i izadje štogod dobra iz onakvih škola, gdje su se novina naša djeca rodu i jeziku svom samo odučivala, kako li na nešto plemenito poticala! Sada Bogu hvala poboljšalo se ponešto ono žalostno stanje. Skoro u svih potučih mjestih imamo našu narodna škole i vriednih učitelja, koji ne štode ni truda ni vremena podučavaju našu zanemarenu djecu a čisto i isto odrasle.

Njihova je dužnost, da prokrže onu ledinu, koju jim zapustila njihovi predhodnici, to da bace u nju dobro sjeme, koje će a blagoslovom božjim stokratki plod donesti. Učitelji bo jesu prvi za svećenikom, kojim je sveta dužnost, zanemarenti puk čim više osvjetliti i dušu mi oplomontivati. A tim će i brže to postići, čim više budu u školi ili gdje god im se prilika pruži orkvano i domoljubno pjevanje štiti.

Svatko znado koliko godi pjesma hrvatskom narodu, ali ga treba u tom uputiti i podučiti puk do i nam pjevati. Da se upravo pjesmom širi narodni svijest vođna nego čim drugom, poznato je odavna. Na Vama je dakle gospodo učitelji, da čim više u narodu pjesma širite, to ga tako najkrajim putem k prosvitli vodite.

Ugladajte ne u nekoje učitelje, djaka i rodoljube u srednjoj Istri, gdje su zaprieko hrvatskomu pjevu vođe nego li s ovu stranu Učke, pa ipak se čine or lahka umjetna hrvatska pjesma mnogo više nego li u naših stranah. Treba dakle više mara i više dobre volje pak do se svladati svi zaprieko, kojih će bog dvojbo i ovdje biti.

Kada bude narod svlada, da se i u njegovom jeziku možu slaviti Boga u crkvi, a izvan nje vanolje i ljubav do domovino pjesmom izrazivati, zaljubiti do se u pjesmu, zavoliti do svoj jezik, ponestiti do se u njim i služiti do se samo njim u kući i izvan kuće.

Kad jednom do toga dođemo, budimo uvjereni, da se naše narod naš dati više zavolati od nikoga, vođ će znati i sam svojom glavom mladi i spoznati do sam sebe i ona, koji su o glavi rado.

Na naše dakle gospodo učitelji širite pjesmu mlju na sve strane, nek nam njom udjekuju brata i doline Vama na duet a rodu na spas. Sjetite se što nam pjesnik pjeva:

„Pjesma nam je roda čast,
i u pjesmi sva nam slast.
I gdje pjesmom zaorimo
Tamo zloba mora past.“

Mornar.

nije stvorena samo za Trst: već za cijelo Primorje.

Srbija: Vlada ministra Garašina ostaje na vledi, i timo bi za sada bila rješena ministarska kriza u mladoj kraljevini.

Crnagora: Madjarom i nekojim njihovim prijateljem neide baš k srcou, da je junački knez Nikola dao pravo mjesto katoličkoj vjeri osnuđem nadbiskupske stolice u Baru; još im to teza k srcou ide, jer vide, da je novi nadbiskup dobre vidjen od svih. Čuje se, da su protestirali proti uvedenju slavonske liturgije kod Pape i to putom bečkojga nuncija. Ako je to istina, tad već bahatost Madjarah prolazi sve moguće granice.

Bugarska: Ništa nova; očekuju se sazov velikog saboranja, da se vođ jednom na put stane neradom. Neistiniti su glasovi, bar kako vlada voli, da su bugarske finansije u narodu i da neki službenici nedobivaju plaće nego nakon dva tri mjeseca.

Francuzka: U Francuzkoj misle izložbu pronieti na g. 1890., jer navdaju, da im neće nijedna vlada službono sudjelovati i timo slaviti revolucionarni princip.

Grčka: Kako iz Atene javljaju, u Kroti nije svo u redu. Mnogina kršćanah zastola u narodnu skupštinu, rot odlučila nedati davka Turckoj s razloga, jer ga ista neće sniziti. Stanje je svakako ozbiljno.

Rusija: Duljovi, protivni Giorsovoj politici, rođ bi, da su se umirili. Akoprom se po javnom mnenju opaža veliko približenju Rusije Francuzkoj, ipak poluslužboni «Nord» opravrgava viost o zajednici tih država. U Moskvi su onomadno slavili jubiloj Slavjanskoga i tu bijaše očovronih izjavah simpatij Rusah k Francozom i obratno. Pastour brzojavno čestitaju Slavjanskom; svršio čestitku uzvikikom: Živile Rusija i Francuzka udruženo!

Belgija: 10000 radnikah Strajkuju jer su nezadovoljni sa gospodari. Bojsođ se nureda — vojnici su na oprezu.

Franina i Jurina.

Fr. Ki ti to pišo?
Jur. Naš mali je prišal va Londru i sejo nam neki krajer.
Fr. Prosin te povej me malo, koliko stojl na putu list z Londru do nas.
Jur. List je bil impoštan na 8 ovoga a prišal je na 18; tako je jušto pot dan stal.
Fr. A viš, mano je putovala jedna gazeta z Ljubljani do nas puneh pot dan, to je kako iz Londri.
Jur. Ja brato, ma va Londre je englezka pošta a pul nas va Istroj je...
Fr. No den drugo.
Jur. Od kuda to Jurino?
Fr. Pravo s Poreča.
Jur. Ča si imel kakovega posla na Junto?
Fr. Ako čes baš znat, tekal sam povedot Murku, da su naši predebili kako va Pazinu tako i va Buzetu.
Jur. Dragi ti, on je to znal prvo neg ti ni ja.
Fr. Kako vranica je znal, bin ti valje za rokal; svaku našu valje zapise va svoju babu i ju trubi po svotu, a ovu ni nit spomonut.
Jur. Ča si štal babu?
Fr. Kako nel san se nadel, da će nam se narađovat, pak ni nit spomonut.
Jur. Ča ti je a pamoti? nisi vidol čemu se predzadnja baba raduje?

Fr. Aj san, loh ki bi bil to rokal; ona je obrnila pteča Buzetu a tehu Vencioje i os raduju Umborta i Margarite.
Jur. Noka, noka a mi čemo Pazinu i Buzetu.
Fr. Bog daj do mala sēm našom občinam! (kod Višnjanske lokve).
Jur. (višo i svišo što više može) Ooo... dičo... dičo... Pfizz... dičo... Ooo... dičo... dičo... dičo... pfizz...
Fr. Bog a tobom, kume! ča to tako višo i tučak?
Jur. Ooo, dičo, dičo, dičo... pfizz... dičo!
Fr. Po moju Luou ti, Jurino, ako nisi pamahinall sa va ognjenitol!
Jur. No ja, nego nekoji krnjolji višnjanski sada polto balotačijuna su va neprilko...
Fr. A pak ča za to višo tako?
Jur. Ovo im duntšlam kako su oni posil predlanjaki labornah tokli za nami i za naših svećenikom, to ovako vikali i šuškali do mila volje. — Ovlitla i kultural! —
Fr. Tako ti ono nisi zabio?
Jur. Nekoje stvari se nosimju zabit — ča ket ali, noka i žanje — Ooo, dičo, dičo, dičo!...

Različite viesti.

Imenovanje. G. Bartul Vitezić, doasr danjši župnik u Geologicki imenovan župnikom u Ljuburu. — G. Dragutin Mlekjavčić, duh. pomoćnik u Trstu, imenovan je župnikom u Zulinju. — Ravnateljom obrtne škole, koja se imado otvoriti početkom buduće školske godine, imenovan je profesor obrtne škole i arhitekt u Bočnu, G. Karlo Ilesky.

Položili župnički izpit. In Poročar nam pišu, da su nedavno položili župnički izpit pred dotičnom komisijom gg. Dinko Pindušić, župo upravitelj u Barban i Bartul Rakonić, župo upravitelj u sv. Nadeždi kod Imbinja.

G. k. notarom u Buzetu imenovan je umirovljeni sudac G. Josip Virgil Pitscholdor. Višo godinah službovao je kao sudac u Pulju.

Savjetnik o. k. namjestništva g. A. i k. a. n. d. Schomari promješćen je u istom svojstvu k zornjaskoj vinu u Ljubljani.

Vjčanac so. Iz Voloskoga nam pišu, da se to jame vjčanac dne 11. t. m. narodni zastupnik t. g. Dr. Matko Laginja an gospodjom Virginjom Rigor-Lazarich. Našo najradušnije čestitke novovjčančanim!

Izbori u Višnjaju. U posljednjem broju javili smo u kratko sjajan uspjeh, što no ga je izvovala naša narodna stranka u obćini Višnjaju. Izkreno govoređ, takovomu uspjehu nije se nitko od nas već za sada naduo, jer je naš narod u onoj obćini odvođ dugo stanjo pod gospodstvom koptkom a da se uzumogno tako naglo oslobodi toga gospodskoga zagrhlja. O namom točanju izbora stiglo nam je obširno izvješće, no pošto nam za danas nedotječe prostora, ostavljamo ga za budući broj a sada kličemo još jednom dlanim Vitezićanum najradušnijih: živilii!

Izbori u Rodu. Poznata je istina, da podpuna venolja niti zadovoljstva nelma na sviotu. Poslije sjaajnih narodnih pobjedah u Pazinu, Buzetu i Višnjaju nadošli su obćinski izbori u obćini Rođ. Obćina ta jest, osim 5-6 krnjolskih obitoljih, čisto hrvatska, nu upravo ono malo obitoljih, pomoćuju istarskoj gospodo i Judinog novca znalo je onaj biadni narod jošto jednom zvarati i zaslopiti tako, da je vođinom svojih glasovah predno i za buduće tri godine obćinsku upravu onim muževom, koji upravljaju vođ dulje vremena obćinom na svadjuj korist više nego li na onu jadnog kmetu. Zaslopjena i podkupljena vođina biraćah dala je i ovaj put svoj glas narodnim dušmanoin, no uvjereni smo u dnu dušo, da je to poslićanj put, što se rođki krnjolji šepiro tobožnom pobjedom, koja nije drugo nego varka neuka kmeta. O izborih u Rodu imademo obširno izvješće što čemo donieti u budućem broju.

Iz Kastva pišu nam sliedeće: Priobčili sto g. uradnici u zadnjem broju kratkoj viest o pozdravu Njoz. Visočti kraljevno Stefanija, a mi Vas molimo, ču onu viest ovim popunitie.

Isti dan, t. j. dne 8. t. m. kad ju imala odputovati Njoz. Visočt, doznasmo to, da se na večer dieli iz Opatije Njozinu cesarska Visočt prostolo-nasliednica Stefanija, koja je tuj sprovela zimsko mjeseco.

Kita prijateljoh, članovah hrvatske štitaoice i dolavskoga društva, zastupnikah obćino i drugog puka obojega spola, sakupli se na brzu ruku, ter podju za kolodvor Matuljski.
Ob 8 1/2 imala je Njoz. Visočt odputovati sa brzovalakom.
Uzesimo karto za pristup u željezničku odaju (peron).
Ob ustanovljenjoj uri dođje kočijom iz Opatije Njoz. Visočt, i posrod puka, koji ju srdačno pozdravljajo, prodje u željezničku čekaonicu, gdje njoj na ulazu pređe kitu evišca prouzvišona gospodnja rišćka guvernerica.

Nepođavni časa podjo Njozina Visočt u svojoj posebni dvorski vagon, a na uzlikli: živila Njozina Visočt prostolja nasliednica Stefanija zaori iz svih grlah trokratni, burni: živila!

Njozina Visočt digno odmah zavjeso na prozorih i otvoril stakla ter pozdravljajo na sve strane. Tuj uprta na prozorih izmjenila je nekoliko rišćah sa gospodjom rišćkom guvernericom. Vlak krono a puk iz oduševljenog sren opat uzviklono: živila Rudolf i Stefanija živila hababurški domi živila! živila! živila!

Vođ je vlak dobrohno bio podkmetno a Njozina Visočt vjčljivo ganuta sveuđilj vosolog lica odzdravljajo.
Nam prisutnih kod toga svočanog momenta ostati do uvjok lioja uspomena, gdje mogasmo bez zaprieko u svojom mlom jeziku očušovljeno pozdraviti Njozinu Visočt prostolja nasliednicu Stefaniju, koja je i ovaj put pokazala, da njoj nisu neugodni glasovi, kojimi naš hrvatski puk oditi svoje podanišku vjnost. prama članovom prijavno vladajuće kuće.

Iz Mošćenicah pišu nam ovo radko: Dne 4. t. m. pod vođer zapala je osobita srođa ovaj naš starodavni grad. Pohođila ga je Njoz. Visočt oravnju Stefanija. Pošto se raznosno glas, da je prošla Njoz. Visočt u našu župnu crkvu, malo i voliko, sve je pohellio, da pozdravi Njoz. Visočt, to čim se ona povrtila na trg, od onozine naroda u naš čolu našo gg. svodačnikah i uđitolja bi pozdravljena sa burnim: živila Stefanija živila Franjo Josip živila Jolissaval živila Rudolfi čim su ukroca Njoz. Visočt u kočiju, izvicio bi pozdravljena sa mnogokratinim živila, i sa žoljom; da bi se opat uđostojala pohoditi ovo našo strano. Njozina Visočt je na svo izrazo odnornosti i na svo pozdrava prijazno odzdravljuna.

Njozina Visočt je svojom dobrotom i prijaznošću očarala srca ovoga dobroga puka. Onaj dan ostati će nam sviz u vjčnoj i mlaj uspomeni, osobito radi liepoga primjora, što nam ga ostavi Njoz. Visočt. Prvi posao, našoša u Mošćenico, bio joj je taj, da se pokloni Svecišćenju u crkvi božjoj. U taj priljed imali bismo se ugledati svi, no najpne mnogi o. kr. činovnici, koji dosto kao da hetomole izbjegavaju kuću božju. Žalibož imademo takovih i u našoj Dragi. Ovi su doduše nizki, no glavni nose visoko.

Glavna skupšćina političkoga društva „Edinost“ održavala so dne 15. t. m. u dvorani kazališta „Fonice“ u priustnosti liepog broja članovah. Pošto bijahu prošitana i odobrena izvješća tajnika i blagajnika, poprimljono dvio spomenice, i to jedna na ministarstvo a druga na carov. vjeće, prošlo so je na izbor novoga odbora, u koj bijahu izabrana sliedeća gg.: predsjednikom I. Naborvoj; odbornici: V. M. Schiwitz, V. Dolono, Fr. Žitko, G. Staro, St. Nadlišek, P. Perčić, Al. Grobeno, I. M. Klun i I. Martelano; revizori: I. Draščok, A. Škarab i M. Krže.

Novi odbor „Slovensko štitaoice“ u Trstu. Na glavnoj skupšćini naše štitaoice dne 15. t. m. bijahu izabrana sliedeća gospoda u novi odbor: Matto Polčić, predsjednikom, Ivan Maehor, tajnikom, Ivan Mankoč blagajnikom, odbornici: Ivan Buno, dr. Karol Glasor, Josip Knavčić, dr. Andre Stangor i Lovro Žval.

Tuča oko Gradisca. Pišu nam od tamo 18. t. m., da je prošlo suboto oko 8 sati u jutro potukla tuča vođi do porozno obćine Gradisca. U okolici gradiša i u bližnjih selih uništalo je tuča preko polovice grozdja.

Prije 15 danah pohodilo je taj bič i nekoja odaljenija sela.
Škodo nije se odmah opazilo na traju, nu pošto je sunce zasjalo i narav ugrijalo, pokazalo se, da je siroti kmetu počinjena velika škoda.

Ovo je jur četvrti godina, što strašna tuča bije našu obćinu, gdje je glavni proizved grozdje ili vino, koje soljaka nerasređa odnaco.
Upozorujemo dotično obćinai, da se obazru na one siromah, to da osobito koč odmjerivanja porozu ovu najnoviju nevolju sa Gradiscini u obzir uzmu.

Pogled po svietu.

Trst, dne 18. maja.

Austro-Ugarska: U bečkoj zastupničkoj kući se je u ovoj sednici vrlo živo razpravljalo o jezičnim i narodnih pitanjih, što se nas u Primorju osobito tiče. Povod tome bijaše osnovanje obrtne škole u Trstu. Gospodin Nabergoj predložil, da se dade pristupa i slovenskomu jeziku, jer da će sjogurno biti mnogo Slovenacah iz okolice grada Trsta, koji će polaziti takvu školu. Hohenloho skorom neće da zna, da imade živila romanskoga, koji bi bio proti dinastičkomu principu, i hoće da pobijo drugoga slovenskoga govornika, koji kaže da su Slovenci stroža na Soči. Naš vrli Vitezić pobija uspješno grofa Hohenloha i dokazuje, da nisu ti Priulanai nikad spasil Austriju od pogibelji, nego baš Hrvati, koji su pobedili kod Visa.

iz Liburnije nam pišu dne 18. maja: U 18. broj dično „Nafe. Sloga“ pojavio se opet dopisnik iz Liburnije i napunio jedan stupac da dokazuje, da je odgovorio i da mora uvjeriti, kako on nije baš onakav prijatelj družava „M. Švorljuga i dr.“, kakvo se pričinja.

Gospodin dopisnik kaže, da je na svoja ušesna čuo, da dioničari nisu zadovoljni. To je moguće, da nekogi nisu zadovoljni, ali prošla skupština toga dokazala nije, a svakdanji događaji u životu mogli bi opravdati g. dopisnika, da nije svo istinito, što se na svoja ušesna čuje.

Dopustiti ćemo za časak, da nekogi dioničari nisu zadovoljni, što nebi bilo ništa izvanrednoga, jer da g. dopisnik traži po svemu svietu, nebi našao, osobito u sadašnjem vremenu, niti jedno pomorskno društvo od samih pot članova, koji bi bili svi zadovoljni —; naprime, ni bi čuo, gospodinu dopisniku mogli imati nekoga mnogo manja društva od tri ili četiri člana, koji se mod sobom mrzo od kada su dioničari jednog broda; a pošto vani dopisnik bi hotio, da u našem društvu svi dioničari budu posve zadovoljni, promda nas ima dvadeset.

Dopisnik nam poručio, da dioničari nisu imali nikakovo koristi od uloženo glavnice. Isto opet dokaz, da je gosp. dopisnik slabo čuo ili su koji dioničari a njih našlo. Mi ćemo boga što uvjeriti gosp. dopisnika, da nismo imali baš volike koristi, ali mrz. je više nego se je nadalo kada smo sagradili prvi parobrod. Mi tada dividendo nismo držali na prvom roku, već smo se zadovoljavali nadom; a da smo ni samo dobitnik pred ometa imali, kako nekoga domaća gospoda, nebi onda parobrod „Avizigal“ po Liburniji, ako ne da bi jedina kolonizator koga bila sagradila. Niti mi niti iko drugi nismo je unapred znali za uspjeh toga poduzetja, mi smo jedino poznali potrebu liburnijske obale, za koju smo se osobito mi domaći emmili, da je toliko godina ostala za Vinodolom, a za nagrađu imamo već svega što i dopisnika, koji kuša bionti nem mod kola klinovo.

Gosp. dopisnik tvrdi, da je znao što je pisao i zato da smo ga mi, zatečeni ukoriti ga, po njegovoj logici, polivalili. Ebi pa dobro, ako je ono hvatio zadovoljan, mi mu dostizamo.

U jednoj točki stajemo se dielomice sa gosp. dopisnikom, to jest, gdje on voli, da nije danta, da budu račun upravo uvijek u najboljom radu, već mora, da bude i dividenda. Tu svi mi dioničari vođimo se dividendi, ali e toga ne silidi, da mora da bude dividenda. Sada mi osobito na moru dividende slabo ili nikakve, a ova kvilni se treba zadovoljiti.

Koristi baš volike nedemo niti mi imati, jer zlatna vremena za brodovlje u obće su prošla, a tko misli, da će mu novei uloženi nalu mu u koju mu drago parobrodarstvo društvo, davati dobelo postotke tako su prije davalo jedinjenje, taj se ljuto vara.

Što se tido pako umanjena ili poviešaju troškova, e tom odlučuju skupština to držeimo, da nismo dužni zadovoljiti značiteljnosti poštovanoga dopisnika, jer naše je društvo privatno.

Budući da sileno polemika nisu na čast ili korist naroda niti družava, radi toga nepoznatomu dopisniku u tom predmetu više odgovarati nećemo.

Advokati i notari. Polag statističkoga izvješća imadu u kraljevinah i zemljah zastupanih u carovinskom vieću u Beču 2708 advokatah i 1088 notarah.

Patamot vol. Švedski je kralj nedavno osobno dielio nagrađu na gospodarskoj izložbi u Hammatadu. Kad je došao rod na jednuga klopoga vola, pado ovaj pred kraljeva na koljena i klečao tako dugo, dok mu kralj nenončlo, da ustano. Na razpikivanju kraljevo izpoviedi vlastnik vola, da je kravar tako vola izvježbao, a kravarova kći, da je kod tih vježbah predstavljala kralja.

Kuća „majstora Pitra“. Nizozemski kralj Vilhelm III. darovao je ruskomu caru kuću, u kojoj je živio car Petar Voliki, poznat u Holandiji pod imenom „majstora Pitra“, jer se onđe uio tosnrijli. Kuća imadu još skoro onaj etarijski oblik, koji je imala i tada, kad je stanovao u njoj voliki reformator ruske države; kuća je od drvna. Volika knežinja Ana Petrovna, sestra Nikolaja I. i kraljica nizozemska, ogradila ju je zidanom kućom, da spasi dragocenu uspomenu za buduća vremena.

Gallejska statistika. Dr. Tadija Rutowski izdao je u Lavovu statistiku Gallejske podatke: Galleija ima u površini 78,497 četv. kilometarah, na kojih živi 26. postotak svega žiteljstva u Austriji ovu-

stran: Litavo. Dne 31. decembra g. 1885. bilo je u Galleiji 6,258,811 duša, dakle odpada na jedan četv. kilometar 78 duša. God. 1880. brojila je Galleija 5,958,907 žitelja. Po vjeri bilo ih je 2,714,977 (45%) rimo-katoličke vjeroispoviesti, 2,510,408 (42%) katoličko-grčke, 688,590 (11%) židovah, 40,100 (0.7%) protestantih i nešto pripadnika raznih vjorolapovista. Po narodnosti bilo je 8,058,400 (61%) Poljaka, 2,549,777 (48%) Rusinah, 824,388 (6.5%) Niemaoh. (Među 280,000 židovah, upisanih kao Niemot, prvih ju Niemaoh samo 40,000.) Poljaci posjeduju dva svodištilišta u Krakovu i Lavovu. Krakovsko je god. 1885/8 brojilo 109 učitelja i 1086 djakah, a lavovsko 61 učitelja i 1080 djakah. U Krakovu je najbrojniji medicinski fakultet (4000 medicinarah), u Lavovu pravnički (800—900 pravnikah). Politehnik u Lavovu imala je 42 učitelja i 200 slušatelja. Po narodnosti bilo je god. 1883/4 na krakovskom svodištilištu: 97.9 Poljaka, 2.0 Rusina i 0.5 Niemaoh; na lavovskom svodištilištu 64.9 Poljaka, 25.0 Rusinah i 0.1 Niemaoh; na lavovskoj politehnik: 65.9 Poljaka, 2.0 Rusina i 0.8 Niemaoh. Na drugih austrijskih svodištilištili bilo je upisano do 600 Galtanah. Dalje broji Galtolja 88 srednjih škole, i to 37 gimnazijah i 51 realkah. Jedna gimnazija odpada na 3000 četv. kilometarah i 220,000 žitelja. Na gimnazijah ima oko 12,000, na realkah oko 1000 djakah. Od god. 1875 do 1884 naravno je broj učiteljah na gallejskih srednjih školah na 81 postotak. Učiteljstah (preparandija) ima u Galleiji 9 gospodarskih školah 19 sa preko 800 djakah, narodnih unanosti i u Krakovu, obrtnih školah 47, glavnih zavodah 7, pučkih škola 8887; potonju polaci 414,000 djece. U poljakkom se jesliku podučava na 1202 (48%) pučkih škole, u rusinskom na 1878 (51%), u njemačkom na 86 (8%). Talmudskih školah imadu — koliko je poznato — preko 1000. — Što se novihva tido, izkazila su god. 1875. u poljakkom jesliku 52 lista, god. 1884 već 102; u rusinskom 1875 god. 8, a 1884 god. 21 list; u njemačkom 1875 god. 2, a 1884 god. također 2; u jevrejskom 1875 god. 6, 1884 god. već 12. — Ohovnikah ima u Galleiji 102,614 (8%), kapitalistah 90,002 (1.7%), trgovinah 216,864 (3.6%), poljedolnihah 4,410,888 (74%).

Hoće da budu vyzda mlade. Nekoje su gospe tako zaljubljen u svoje šokere, da se nomogu razstat i njimi ni u kazalštu. Ravnevoj brusoljaka kavalista, da napokon odstrani taj nesretni običaj, poprimil napokon vrlo praktično sredstvo, to običaj na nještju, koje mora da padno svakomu u oči, tabu, na kojoj napisao ovaj: „Šokero na glavi imali dozvoljuju se samo starijim gospojam“. Od to dolja nelma u ovom kazalštu njeđna gospe šokera na glavi.

Književnost.

Kršćanski nauk, za put, na uporabu crkvenu privredno Cvjetko Gruber, katovački župnik. Na oceni crkvenih funktorom. U Zagrebu, knjizotiskara G. Grünhuta 1287.

Kritika izjavila se ob ovaj knjižoi najpovoljnije pako nomozemo ni ni odmanje, a da ju našemu svodnostvu i prijateljom mladeži što toplije npreporučimo.

Neuku nauka.

Lick za opekline. Kako „New Remedies“ javlja, zatrao bol od opekline ako se obloži mokhim sapunom, u koju svrlu se isti istruga. Kad bol snemir zatrne, pa se oprishtilo, to prist (muzol) pukao, i nastala rana, ona će najbrže zacieliti, ako se namaže lanenim uljom, pa pospo ozgor pšenična brašna. (mačka). Nakon par dana, kad se ukori, pa slučajno pupca, onda se opet namaže lanenim uljem i pospo brašnom, i to tako, da zrak nelma pristupa e njeđno strano. Kad rana zacielil, onda ova kora odpadne sama.

Savijanjo i provijanjo granah i grandioh. Toliko se put diđimo zašto nam vočno stablo no rodi, premda ono inađe dobro raste. U toj pirovosti njegovoj tražiti je uzrok nerodivosti. Ako se pobliže stvar iztraži, vidit će se, da se takovo stablo nalazi u posve pitnoj zemlji, u kojoj niti usred ljeta na prevladjiva posvo suša, pa da radi toga tjora pronojgo. Stablo, koje se pronojgo razvija, no samo što ne rađja, kako što je rađeno, ali i drvo njegovo nije zrelo, osobito ne u mladich, pa radi toga proizbe posvo lahko osobito pri vrhu.

Savijanjo i provijanjo granah i grandioh obavija se, obično kad je stablo u soku. (Savijjo se jedna grandioh kad njeđin vrh tido osnovniou, t. j. kad smo ju savili u obrud. A provijjo se jedna grana ili grandioh, kad se iz njeđnog okomitog ili kosog položaja nagnu u vodovarni položaj. Ako se rađnja pomnjom izvode, jedva da se opazi kakova ozleda. U prvom sluđaju opazit će se na unutarnjoj strani savite mladice naborina na kori, a u drugom sluđaju opazit će se naborina na kori pri osnovnici. Ovom rađnjom u prvom sluđaju e jedno sa strane stiano stanidovinah, a s drugo raznogno, a u drugom sluđaju nastano ista stvar, ali samo pri osnovnici dođieno grane ili grandioh.

Usljed ove rađnje pomosti se kolanjo sokovah. Sokovi, koji su prije išli ravno prama vrhu mladice, ustavljaju se da poprave svo ono unutarnje ozledo nastalo usljed savijanja ili provijanja granah i grandioh. Tim se sok diel po svoj grani ili grandioh jednako, pa se onda nasodno svjetniti pupoljakrh i stablo rodi.

Da se zbilja ovako događja, mođi će se svaki uvjeriti ako savijje ili provijje jednu narodnu granu ili grandioh. A ako odreko jednu od davna provijonu ili savijionu granu ili grandioh, ona se nado više naravnati, a odreko li kora, opaziti će, da su svo ono naborino zarnalo drvovinom. S. H.

Puklo kopito tiel savim jednostavno na hladnoj nadin. Usmo so na jednako dielova kutog voska i mođa, pa se grlo u vatri, dok se raztopi. U isto doba ispara se kopito mlakom vodom, pa onda namaka rođonim raztopionem. Mazañju opotije so nakon nekolicke dana više put. Djelovanjem ovog maza postamo kopito pružljivo, dođjo nakud niagu i životu, pa se mladi, i tako neotane sa njegoa, ili da boljo rođomo, zacielil svaka pukotlina.

Košarico, krtoli, i drugo stvar opotono od slamo ili senalo, mogu se unpraviti napropustimih, pa radi bi za pronos tokudnih isto kao drvono, limono ili konjono steeri. U tu svrlu radi se friska krv, u prah zagašonu vapno i kooelj. Usmo sa tri diela friske krvi, koju no mješat dobro, pa se onda dodadu 4 diela u prah zagašonu vapna i nešto malo kooelja. Izmjeso se svo dobro, pa se ovom masćom miže dođieno posudju. Rađnja t. j. manjanjo opotije so 2 do 3 puta, jer opin lava šveršlo i napropustanje. Na ovaj način pravo kinezi napropustimih svo što izplotu iz slamo, a toga ima mnogo.

O podkivanju konja. Često se pita, nakon koliko vremena ima se iznova podkovati konj, naprime neki podkivaju konje rođovito nakon nekolicke nedjeljah. Konj se podkivje iznova nakon 4 ili 6 nedjeljah, ali to samo onda, kad se je podkova istrivila, pa je blizu, te sa prolomi ili da odpadne. Često se podkivaju konji, kojih rođna brzo raste, a svaki put kad se opazi, da je rođna porsala preko ruba podkova. Rađjo se podkivaju konji, kojim rođna spovo raste, kadkad čak nakon 8 nedjeljah; konji koji je rođna n. p. po zemlji hodaju, podkivaju se rađjo od onih, koji hodaju po kamenju, dvrat; ostali ili lomjoriku. Ako se konji rađjo podkivaju, tada sa razoblihi kopito, iskrivi se, i posvo lako pupoca. S drugo strano, ako se često podkiva, onda se na podkovanom rubu malo po malo napravi toliko lukrah, da noimaž gdje čavno zabiti pa podkova odpada.

Staklenice za vodu posuro iz nutri od samo vode, pa se to nada lahko izprati. Izprati će se takovo staklenico, ako se u kvasini raztopi soli, pa takova slina kvasina (ceat) držli preko noći u nečistoj staklenici. U jutro se ošljjo, propere čistom vodom, pa je staklenica čista, kao da je onđe iz tvornice. G. P.

Javna zahvala. Svim onim, koji su prisustvovali sprovodu mllo nne i nozaboravne supruge i majke Terzije Košak, koja je okropljena Svetotajetvi dne 26. aprila o. god. u 63 godini u Gospodinu usnu, napose pako mnogodnostomu gospodinu Franji Županu kapelaru, koji se je takodjor dostojno izkazati njoj zadnju čast preteđ ju do groba u Vepriñac, izriču ovim najzračnijju hvalu.

Išići dne 30. aprila 1887. Ivan Košak suprug, Josip Košak sin. Dragolja, Ana, Margerita i Katička Košak boori.

Dopisnica uredništva.

Često dolze nam narudbe na molitvenik. Onda budi volja Prota i to obično sa pojedino listake. Pošta koji pako poštom listake niko proviše, molimo naša rođaljuha sa raznih stranah listro, da bi prevuili raspisavanje molitvenika, čim bi posvo odpali poštaraki troškovi i narod bi dočao laglje do te izvratno knjige, dakle samo uz onu cionu, koja biljase u našem listu otkisana. Telo bi se hotio od naše gg. svećeničah i rođaljuha ovomu pozivu ocazavati, nek nam te izvoli javiti.

G. S. M. u. V. G. L. nije nam ništa napisao ergo molimo. Zvij. G. učik u. R. Čekamo obećano izvješće. Da stu zdravo!

Trgovačke viesti.

Kava, broda prodaja, visoke cene. — Moka for. 128—133 — Ceylon plant for. 123—133 — Portorico for. 115—133 — S. Domingo for. 108—113 — Rio obično for. 99—110 — Jafra for. 80—88 — Santos for. 98—110 — Java Mah. for. 113—114. Cukar vrši se boljo; prodalo se ovih dana 5000 vradu po for. 17—75—10.75. Veća srednja cijena. Daviti f. 25—30 — Smokea 11—12. Rođiti puljaki f. 10—11 grdi f. 5—6.0 — Zimnu, 1—2.60 pomorandje for. 2 de 5.60. — Mandelje for. 80—88. — Šifice suhe domaće for. 8—10. — Uva para for. 20—31 — Cibibe for. 10—14. — Eleus for. 14—24 Sultanina for. 23—30. Uje slabo traženo za jolo for. 34—38 — za stoli for. 60—67 — pamučno for. 80—92. Prazilje. maki f. 6.50—6.75 — amerikanski for. 8.50—8.75. Prazilje crveni for. 8—8.50 bohinac for. for. 0—0.60 koka for. 10.50—11. Males 4.1/2 vradu for. 80—80 — najlonije for. 60. Žito: pšenica ruska f. 9.30—10 — banatska f. 10 — koruzna levantijska f. 9—9.25 — malo tršćana. Svine konjske for. 1.70—1.80 — volovje for. 1.70—2.0. Buhadja (orientamento) dovoženo je iz Dalmacije u Trat 100 vradah a prodano su slatoga po kvintalu po for. 128—170. Meko Volovje amar. 10 kilg. 120—138 for. volovje 12—14 kilg. 104 for. f. 14.00 volovje 0—9 kilg. 100 for. Toledo f. 13—14 kilg. 4.30—4.50 for. erne 10—14 kilg. 6.20—6.60 for. kravlje erne 3 1/2 kilg. 4.30 for.

Lutrijski brojevi.

	dne 14. maja.
Beč	87 94 79 58 41
Gradna	13 31 08 68 07
Tomášwar	14 38 08 45 94
Innsbruck	05 7 0 89 72
	dne 18. maja.
Brno	20 50 7 24 16

Tršćanska burza.

	dne 18. maja.	
Austrijska pap. renta for.	81.25	for. 81.85
Ugarska	87.00	87.05
Uka u zlatu 4%	161.69	161.69
Dionice rat banke	878	871
— kredit-banke	281.	282.—
Talijanska rent.	90 1/2	90 1/2
London 10 krah	137 1/2	137 1/2
— storilnih	10.30	10.07
Njapolconi	6.87	6.88
O. kr. obćinli	69.25	69.25
Državnu marku	60.20	60.80
Italo francusko	49.70	49.90
Talijanska lira		

Dr. Mihh Braun, ljekobnik mornarice i vrest izvi službu, uneselo se je u Tratu kao praktični i biočini, posebno ba bolisti u vnetu i gutanici. Svaki već pozna dr. Brauma, koji si je pred 2 i pol godinu u Tratu pridobio dobar glas, radi svoje poštovanosti i nesolabilnosti. Sada se je povratilo u Trat ravno iz bečkoga svodištilišta, gdje je nanovo opravdao vija godimih svoje študije na klisiku, i pridobio najnovija izkustva u svojoj posebnoj struci. Razumije također hrvatski.

Dr. 297. K. Š. V.

Natječaj.

Razpisuju se stioćede službe: a) ravnajućega učitelja II. vrsti na jednorazrednoj pučkoj učionu u Barbani sa hrvatskim nastavnim jezikom a talijanskim kao predmetom; b) ravnajućega učitelja III. vrsti na jednorazrednoj mješovitoj pučkoj učionu u Alturi sa hrvatskim nastavnim jezikom a talijanskim kao predmetom; c) učiteljca III. vrsti na dvorazrednoj mješovitoj pučkoj učionu u Kanfanaru sa nastavnim jezikom hrvatskim a talijanskim kao predmetom. Natjecatelji za službe pod a) i b) moraju osim navodeni sposobnosti dokazati uzposobljenost naknadnog podučavanja u nauku vjoroizvođenjina. Finče za spomenutu službe sa ustanovljeno u zomajljskom zakonu 8. novembra 1874. br. 54. (M. Z. K.) dođieno 10. decembra 1878. br. 1. (M. Z. K. 1870). Molbo neka se uložio podpisanoću c. k. kot. šk. vieću zakonitim putem u teku od četirjuh tjodna. OD C. K. R. KOT. ŠK. VIEČA. Pulj, 15. maja 1887. Predsjednik: CONTI.

